

Programma

zo 12 mrt '23 / 19:30 / Nieuwe Kerk

Toshio Hosokawa - Composer in Focus

Toshio Hosokawa 1955
Drawing, voor acht spelers (2004)

Toshio Hosokawa
Japanese Folks Songs for Guitar Solo (2022, wereldpremière)
I. Haru no Ogawa (Lentebeek)
II. Tooryanse
III. Furusato (Vaderland)
IV. Yamadera no Osho-san (De monnik in de bergtempel)

Pasi Lyytikäinen 1975
Sweet Septet (2021-2023)

Toshio Hosokawa
Japanese Folks Songs for Guitar Solo
V. Akatombo (Rode libelle)
IX. Oshogatsu (Het nieuwe jaar)
XII. Sakura

Toshio Hosokawa
Singing Garden, voor zes spelers (2003)

(concert zonder pauze)

Musici

New European Ensemble
Jacob Kellerman gitaar
Felicia van den End fluit
Jaime Gonzales hobo
James Meldrum klarinet
Jan Harshagen hoorn

Pepe Garcia slagwerk
Malgorzata Walentynowicz piano
Astrid Haring harp
Rada Ovcharova viool
Emlyn Stam altviool
Willem Stam cello

Biografie

New European Ensemble

Het New European Ensemble werd in 2009 in Nederland opgericht door gepassioneerde internationale musici. Het ensemble werd in de pers bejubeld om haar 'fantastische' (NRC) en 'exemplarische uitvoeringen' (de Volkskrant) en werd geprezen als 'een van de beste ensembles van Nederland' (Nieuwe Noten). Voor- aanstaande componisten onder wie Kaija Saariaho, Magnus Lindberg, Mark-Anthony Turnage, Bright Sheng en Anna Thorvaldsdóttir werken met de groep.

De missie van het ensemble is om hedendaags en twintigste-eeuws repertoire op een aansprekende wijze te presenteren. Daartoe legt het ensemble vaak verbinding met andere genres, zoals film, literatuur, dans, theater en beeldende kunst.

Befaamde componisten uit binnen- en buitenland schrijven opdrachtwerken voor de groep. Onder hen zijn bekende namen als Mark-Anthony Turnage, José Maria, Anna Thorvaldsdóttir, Guo Wenjing, Carlo Boccadoro, Martijn Padding en Klas Torstensson.

Het New European Ensemble speelt in alle vooraanstaande concertzalen en theaters in Nederland, waaronder het Concertgebouw, het Muziekgebouw aan 't IJ en Theater Carré in Amsterdam, de Doelen in Rotterdam, TivoliVredenburg in Utrecht en de Koninklijke Schouwburg en de Nieuwe Kerk in Den Haag. Ook is het ensemble regelmatig te horen op belangrijke festivals in binnen- en buitenland, zoals de Gaudeamus Muziekweek, November Music, Festival Vlaanderen, Shanghai New Music Week, Beijing Contemporary Music Festival en Svensk Musikkvår. De groep maakte tournees naar het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Finland, Duitsland, China, België, Duitsland, Roemenië en Italië.

Support N.Eu.E

Het New European Ensemble maakt nieuwe producties voor nieuw publiek, gelieerd aan de actualiteit en de omgeving. Daarmee willen we ons publiek prikkelen en inspireren. Het maken van nieuwe producties is kostbaar en is onmogelijk zonder private steun. Help ons om te blijven vernieuwen en wordt Friend of Patron!
• neweuropeanensemble.com/steun-neue

Toekomstige concerten N.Eu.E

t/m 18 mrt 2023 / tournee *Don Quichot* met Opera2Day
(zie voor de speellijst neweuropeanensemble.com)

do 30 mrt 2023 / 20:00 / Jheronimus Bosch Art Center, 's-Hertogenbosch
Stabat Mater van Giovanni Battista Pergolesi en van Arvo Pärt

za 17 juni 2023 / 20:30 / Nieuwe Kerk, Den Haag
Festival Dag in de Branding / uitreiking Kees van Baaren Prijs aan componiste Seung-Won Oh voor *YeonDo*, m.m.v. Cappella Pratensis

Toshio Hosokawa

New European Ensemble

zo 12 mrt / 19:30
Nieuwe Kerk

Programmatoelichting

Toshio Hosokawa is de beroemdste Japanse componist van vandaag. Hij ontwikkelde zijn muzikale taal op het snijvlak tussen de westerse avant-garde en traditionele Japanse cultuur. Zijn muziek is sterk verbonden met Japanse kunsten als kalligrafie en Japanse hofmuziek, zoals gagaku, en gaat over de schoonheid van vergankelijkheid. ‘We horen individuele noten en kunnen waarderen hoe noten geboren worden en vervolgens sterven, een klankveld dat continu in wording is’, aldus Hosokawa.

Geboren in Hiroshima in 1955, kwam Toshio Hosokawa in 1976 naar Duitsland om compositie te studeren bij Isang Yun, Brian Ferneyhough en Klaus Huber. Zijn vroege werken stammen uit de tradities van de westerse avant-garde. Later creëerde hij een muzikale wereld tussen Oost en West. Wereldwijde erkenning volgde na de première van zijn oratorium *Voiceless Voice* in Hiroshima.

“Ik ben op zoek naar nieuwe vormen van spirituele Japanse cultuur en muziek waarbij ik trouw kan blijven aan mezelf en mij afkomst. We dienen opnieuw naar de westerse wereld te kijken, voorzichtig om onszelf opnieuw te zien en onszelf opnieuw te leren kennen.”

Toshio Hosokawa

Hosokawa schreef vele orkestwerken, waaronder *After the Storm* voor het vijftigjarig bestaan van het Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra en *Woven Dreams* voor het Cleveland Orchestra en Lucerne Festival. *Circulating Ocean* schreef hij voor de Wiener Philharmoniker en Salzburger Festspiele. Zijn orkestwerken worden wereldwijd uitgevoerd door toporkesten in Japan, Europa, Noord-Amerika en Azië. Hosokawa schreef vele opera's die tot het repertoire behoren van onder anderen De Munt/La Monnaie in Brussel, Festival Aix-en-Provence, Catapult Opera en de Bayerische Staatsoper. De opera *Hanjo* is gebaseerd op het Japanse Nog-theater. Andere opera's van zijn hand zijn *The Raven*, *Stilles Meer*, *Futari Shizuka* en *Deine Freunde aus der Ferne*.

In het werk van Hosokawa speelt de natuur een belangrijke rol, zoals in het hoornconcert *Moment of Blossoming* dat hij schreef voor Stefan Dohr en de Berliner Philharmoniker. Sinds 1997 werkt hij aan een reeks soloconcerten genaamd *Voyages*, waarin ook traditionele Japanse instrumenten een rol spelen.

Dit seizoen is Toshio Hosokawa ‘Creative Chair’ in de Tonhalle in Zürich, waarvoor hij meerdere werken componeerde. Sinds begin dit jaar is hij lecturer aan de University of California, Berkeley. Hosokawa won vele prijzen, waaronder de Japan Foundation Award en de Goethe-Medaille 2021, en werd onderscheiden met het lidmaatschap van de Akademie der Künste Berlin. Hij is artistiek leider van het Takefu International Music Festival en de Suntory Hall International Program for Music Composition.

Drawing

Drawing componeerde hij in 2004 voor het Musikinstitut Darmstadt en Ensemble Recherche. Hosokawa schrijft dat het werk ontstond vanuit een droomervaring waarbij hij zich als foetus in de baarmoeder bevond. Hierna volgde de intensiteit van geboren worden wat resulteerde in een intens geluk. Deze droomervaring probeert de componist met dit werk uit te drukken. Het werk zit vol delicate, vloeiende ritmische beweging met een intens, zacht klankkleurpalet.

Japanese Folks Songs for Guitar Solo

De *Japanese Folks Songs for Guitar Solo* werden geschreven in opdracht van NEU-gitarist Jacob Kellerman. Het zijn bewerkingen die Hosokawa maakte van populaire Japanse volksliederen uit Meiji, Taisho en Showa, naast enkele kinderliedjes van onbekende oorsprong. Bij de keuze van de liederen is Hosokawa uitgegaan van het verloop van de seizoenen. De gitarist mag zelf de volgorde bepalen.

I. Haru no Ogawa (Lentebeek) refereert aan de maand mei. Het wordt gezongen op basisscholen in Japan en werd door Okano Teiichi in 1912 gecomponeerd op basis van een herhalend geluidspatroon dat lijkt op een vloeiende beek.

II. Tooryanse is een speels kinderliedje voor de maand juni. De melodie stamt uit de Edo-periode (17e tot midden 19e eeuw).

III. Furusato (Vaderland) en is een kinderlied voor de maand juli, gecomponeerd door Teiichi Okano in 1914.

IV. Yamadera no Osho-san (De monnik in de bergtempel) is een kinderlied voor de maand augustus, gecomponeerd door Ryoichi Hattori in 1937.

V. Akatombo (Rode libelle) is een kinderlied voor de maand september gecomponeerd door Kosaku Yamada in 1927.

IX. Oshogatsu (Het nieuwe jaar) is een lied voor de maand januari, in 1901 gecomponeerd door Rentaro Takiin. Een lied vol hoop voor het nieuwe jaar.

Ik heb mijn eigen stuk *Sakura* (Kersenbloesem), geschreven voor de maand april, ter afsluiting aan de cyclus toegevoegd.

Singing Garden

‘Zingen’ en ‘tuinen’ zijn thema's die Hosokawa in zijn muziek veelvuldig aan bod laat komen en vaak ook combineert, neem bijvoorbeeld *Singing Trees - Requiem for Tōru Takemitsu*. Hosokawa zegt dat veel van zijn muziek is geïnspireerd door het werk van Takemitsu, die hij omschrijft als ‘een pionier van de muziek die ik wil realiseren’. *Singing Garden* licht Toshio Hosokawa als volgt toe: ‘De manier waarop de natuurlijke energie in de bodem van de tuin in het geheim versnelt en vervolgens begint te zingen, spreekt sterk tot mijn muzikale verbeelding.’ Aanvankelijk kronkelt de muziek in een vegetatieve toestand, waarna deze verder uitgroeit. Klanken ontstaan vanuit stilte en keren daar weer naar terug. ‘Daarin schuilt de mysterieuze beweging van de natuur, die ik hoop uit te drukken door subtiele bewegingen en het effect dat deze op elkaar hebben.’

Pasi Lyytikäinen - Sweet Septet

Op dit programma omlijsten de werken van Hosokawa een nieuwe compositie van Pasi Lyytikäinen. Lyytikäinen schrijft over dit werk: ‘*Sweet Septet* heb ik gecomponeerd tussen 2021 en 2023, tijdens en na de covid-19-pandemie. Het is een werk in twee delen. Verschillende emotionele elementen heb ik in *Sweet Septet* bij elkaar gebracht, van treurige schoonheid tot lichte humor. Het werk bevat elementen uit veel muzikale stijperiodes, van klassiek tot neoklassiek, van expressionisme tot romantiek. Deze pastiche-vorm heb ik voor het eerst toegepast in mijn opera *Der unveröffentlichte Film der Eva Braun*, die in 2020 bij Finnish Chamber Opera in première ging.’

Pasi Lyytikäinen

De Finse componist Pasi Lyytikäinen (1975) schreef ruim zeventig werken voor solo-instrumenten, kamermuziekensembles, orkest en opera. Hij studeerde aan de Sibelius Academie in Helsinki en kreeg lessen van Paavo Heininen, Erkki Jokinen, Esa-Pekka Salonen, Magnus Lindberg, Kaija Saariaho en Hanspeter Kyburtz. Zijn opera *To Helsinki* naar de gelijknamige novelle van Juhani Aho uit 1889 ging in 2005 in première. Andere grote werken zijn *Der unveröffentlichte Film der Eva Braun* (2020), *Chamber Vocalise* (2012), *Opera in Everyday Life* (2010-2014) en de *Seven Songs for soprano and orchestra* (2005) op gedichten van Saila Susiluoto. Werken van Lyytikäinen zijn in uitgevoerd in onder meer New York, Chicago, Tokio, Parijs, Venetië, Shanghai, Londen en Berlijn. In 2007 gaf het Zagros Ensemble tijdens het Kallio-Kuninkala Music Festival een concert gewijd aan zijn werk.

Pasi Lyytikäinen was artistiek leider van het door hemzelf geïnitieerde muziekfestival Pasimusic 2014-2018 in de regio rondom Kuopio, Finland. Hij geeft compositieles aan de Sibelius Academie. Door de Finse staat is hem een componistenbeurs toegekend voor de periode 2022-2026.

© Emlyn Stam

Vooruitblik

Cappella Amsterdam © Marc Driessen

Cappella Amsterdam
Schnittke en Rachmaninov

Cappella Amsterdam
Nieuw Vocaal Amsterdam
Daniel Reuss dirigent
Kimball Huigens piano

Rachmaninov Delen uit Vespers
Schnittke 12 Stichi Pokajanije

vr 28 apr 2023 / 20:15 / Nieuwe Kerk